

ge EU-direktiver. Der tilvejebringes en ramme for, at enkelte miljøltiltag kan spredes og blive grundlæggende integreret i den økonomiske udvikling.

Den forvurdsatte udbygning af Miljø- og Katastroferammen sikrer, at vi på dette område fortsat kan levere en indsats, som jeg godt tør betegne som enestående.

De erhvervsrelaterede støtteordninger har som deres primære formål at stimulere danske virksomheders samarbejde med virksomheder i østlandene. Denne støtte repræsenterer naturligvis et mål af dansk egeninteresse i at komme ind på de markeder, der hastigst er ved at udvikle sig i vore nærområder. Men man må ikke være blind for, at netop samarbejde med private vestlige virksomheder er noget af det, østlandene har allermest brug for i deres erhvervsudvikling. Det er først og fremmest her, at de kan hente den knowhow og managementekspertise, der er en afgørende forudsætning for deres konkurrenceevne.

Den teknisk-administrative øststøtte omfatter et meget stort antal konkrete indsatsområder. Hver for sig yder de bistand på centrale samfundsområder i modtagerlandene og påvirker udviklingsprocessen til at forbedre markedernes effektivitet ved indførelse af regler og procedurer for såvel den private som den offentlige sektor og hermed til at styrke udviklingen i samhandel og investeringer.

I 1996 iværksatte regeringen et særligt EU-førtiltrædelsesprogram for Estland, Letland, Litauen og Polen. Programmet arbejder målrettet med overførsel af viden, opbygning af strukturer og tilpasning af lovgivning, der skal sætte landene i stand til at opfylde EUs krav. Indsatsen er meget alsidig og spænder fra udsendelse af rådgivere til udvekslingsarrangementer mellem berørte embedsmænd og seminarer m.v. i både Danmark og modtagerlandene.

Demokrati- og suverænitetstøtte er et andet eksempel på en målrettet dansk indsats. Der er i østlandene et stort behov for at opbygge demokratiske institutioner også uden for statsapparatet, herunder i form af NGO'er m.v. til at varetage opgaver f.eks. vedrørende beskyttelse af menneskerettigheder eller minoriteter. Hele det net af frivillige organisationer, foreninger og sammenslutninger, der hos os er et centralt element i den demokratiske proces, eksisterede nærmest ikke under kommunismen.

Bistanden på suverænitetssområdet har bl.a. fundet udtryk i støtte til opbygning af grænse-

overvågning i de baltiske lande for at hindre grænseoverskridende kriminalitet og narkotika- og menneskesmugling. Efter at Danmark og andre nordiske lande er gået ind i denne type bistand, har EU fulgt trop og har af Phare-bevillingerne afsat midler til grænseovervågningsprojekter i Baltikum.

Også det i Forsvarsministeriets regie etablerede samarbejde med Rusland, Estland, Letland, Litauen og Polen udgør en vigtig bestanddel af den samlede danske øststøtte. Det overordnede formål med forsvarrets Østersøsamarbejde er at styrke samarbejdet med, og mellem, disse lande for at øge stabilitet og sikkerhed i Østersøområdet. Mere specifikt er det hensigten at bidrage til skabelsen af forsvar, der er under demokratisk og civil kontrol, og som er i stand til at samarbejde med NATO-styrker inden for fredsbevarelse, humanitære opgaver og redningsopgaver. Det forsvarsmæssige samarbejde skal således ses som en regional byggesten i bestræbelserne på at skabe en bredere og dybere sikkerhed i Europa.

5. DEN MULTILATERALE INDSATS

Koblingen mellem den multilaterale og bilaterale bistand har spillet en betydningsfuld rolle i gennemførelsen af indsatserne. Dansk øststøtte har ofte indgået i samfinansiering med internationale institutioner i forbindelse med store investeringer i infrastruktur og miljøanlæg. Der er ofte en høj grad af lånefinansiering af de aktiviteter, som Danmark bidrager til. Der er ligeledes ydet tilskud til aktører, der har udført pilotprojekter for danske penge, mens en udvidelse af projektets omfang er finansieret af EU-midler.

Danmarks deltagelse i den internationale østbistand handler fortrinsvis om dansk bidrag til EUs støtteprogrammer. Ud over EU-samarbejdet gives også dansk bidrag til de internationale finansielle institutioner, særligt Verdensbanken og Østbanken (EBRD), som i 1996 traf principbeslutning om at fordoble sit kapitalgrundlag til 20 milliarder ECU. Der er oprettet danske konsulenttrustfonde under en række af de multilaterale institutioner.

EU yder en omfattende bistand til landene i Central- og Østeuropa, de baltiske lande og til SNG-landene i det tidligere Sovjetunionen. En betydelig del af bistanden sker inden for rammerne af Phare- og Tacis-programmerne. Begge